

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C IINSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-12-21 Nr. 429-654

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. liepos 24 d. – 2023 m. liepos 23 d. draudimo laikotarpiui, naudojantis ryšio priemonėmis, tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta Būsto draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. *(duomenys neskelbtini)*) (toliau – Draudimo sutartis).

Draudimo sutartimi draudimo variantu „If super namai“ buvo apdraustas pareiškėjai priklausantis butas. Draudimo liudijime nurodyta, kad pagal pasirinktą draudimo variantą yra draudžiama ši rizika: „ugnis; vanduo; gamtinės jėgos; potvynis; vagystė ir vandalizmas; automobilio atsitrenkimas; stiklo dūžis; viršįtampiai; kritulių vandens prasiskverbimas; vidaus gedimai ne senesniems kaip 7 metai įrenginiams; kiti įvykiai; laikino būsto nuoma; pagalba namuose“.

Pareiškėja 2022 m. liepos 29 d. kreipėsi į draudiką, nurodydama, kad 2022 m. liepos 28 d. „lietaus metu pradėjo į namus varvėti vanduo, labai stipriai“ (toliau – įvykis). Pareiškėja pabrėžė, kad yra „nesandarus kaminas, kuris praleidžia. Skubiai reikėjo kviesti meistrus. Kaminas kaip tik vėjuotoj pusėj, labai paveiktas erozijos ir byra į vidų.“

2022 m. rugpjūčio 15 d. pranešimu draudikas pareiškėją informavo apie sprendimą atsakyti dėl įvykio pareiškėjai mokėti draudimo išmoką. Draudikas nurodė: „pagal apžiūros metu surinktą informaciją ir fotofiksaciją įvykis yra pripažintas nedraudžiamuoju. Sutartis sudaryta 2022-07-24, praėjus keturioms dienoms pranešate apie apliejimą per nesandarų stogą ties kaminiu. Pagal pateiktas apžiūros nuotraukas apgadinimai, apliejimai yra seni, tikėtina atsiradę prieš sudarant sutartį. Kaminas ir stogas yra nusidėvėjęs, aptrupėjęs. Ant fasado matoma seni drėgmės apgadinimai.“

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu, 2022 m. rugpjūčio 31 d. draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad bute pradėjo gyventi dar prieš sudarant Draudimo sutartį ir teigė, kad „apie jokių kaminius niekas manęs neinformavo ir jokių patekėjimų nemačiau“. Pareiškėja nurodė, kad lietaus vanduo pradėjo skverbtis protarpiais ir tai tęsėsi 2–3 dienas iš eilės. Pareiškėja pabrėžė, kad, siekiant sumažinti nuostolius, nedelsiant buvo kreiptasi dėl kamino remonto.

Pareiškėja nurodė: „kamine buvo stipri perlaida, reikėjo permūryti, tuo pačiu ir apskardinta.“ Pareiškėja pabrėžė, kad „draudimo sutartyje yra aprašoma, kad apdraudžiama sienos, lubos, grindis, įskaitoma ugnis, vanduo, gamtinės jėgos, vagystė, be jokių niuansų“. Pareiškėjos teigimu, žala apdraustam turtui buvo padaryta netikėtai. Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą dėl įvykio išmokėti 430 Eur draudimo išmoką.

Draudikas 2022 m. rugsėjo 13 d. pareiškėjai pateiktame atsakyme į pretenziją nurodė, kad Draudimo sutartimi draudimo apsauga yra teikiama tik dėl staiga ir netikėtai įvykusių įvykių. Draudikas neprisiima draudimo rizikos dėl iki Draudimo sutarties sudarymo turtui padarytos žalos. Taip pat Draudimo sutartyje yra nurodyta, kad nedraudžiamaisiais yra pripažįstami įvykiai, kai žala apdraustam turtui yra padaroma dėl natūralaus nusidėvėjimo arba neišvengiamų natūralių procesų.

Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjos nurodytas įvykis neatitinka draudžiamąjo įvykio sąlygų ir patenka į Draudimo sutartyje įtvirtintą nedraudžiamųjų įvykių sąrašą.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodytomis aplinkybėmis, prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodė 2022 m. rugpjūčio 31 d. pretenzijoje draudikui pateiktus duomenimis. Remdamasi draudikui adresuotoje pretenzijoje nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui dėl įvykio išmokėti 430 Eur draudimo išmoką.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi pakartojo 2022 m. rugsėjo 13 d. atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodytas aplinkybes. Draudikas taip pat pabrėžė, kad jo sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką patvirtina UAB „Smart claims“ atliktas 2022 m. rugpjūčio 29 d. Nuostolių priežasties nekilnojamajam turtui vertinimas (toliau – Vertinimas).

Vertinime nurodyta, kad ekspertų užfiksuotų apdrausto turto sugadinimų pobūdis, žalos priežastis ir vieta patvirtina ilgalaikį poveikį pastato konstrukcijoms ir vidaus apdailai.

Draudikas nurodė, kad, remiantis arčiausiai draudimo vietos esančios Dotnuvos meteorologijos stoties duomenimis apie laikotarpį nuo 2022 m. liepos 24 iki 28 d. užfiksuotas hidrometeorologines sąlygas, nustatyta, kad „didžiausias užfiksuotas vėjo greitis 2022-07-28 (pareiškėjos nurodytą įvykio dieną) siekė 10,2 m/s, tad toks vėjas stogo konstrukcijų pažeisti negalėjo. Kita vertus, kad kaminas nesandarus, praleidžia kritulių vandenį, labai paveiktas erozijos, yra į vidų patvirtino ir pati pareiškėja pranešime apie įvykį. Didžiausias užfiksuotas kritulių kiekis 2022-07-24 (Draudimo sutarties sudarymo dieną) siekė 15,5 mm. Toks ir net mažesnis kritulių kiekis galėjo prasiskverbti per nusidėvėjusias, nesandarias stogo konstrukcijas ir draudikas šios aplinkybės neginčija, tačiau stogo dangos būklė ir iki pareiškėjos nurodyto apliejimo vykę ilgalaikiai, daugkartiniai buto lubų ir kamino apdailos drėkinimai leidžia spręsti, kad įvykis nėra staigus ir netikėtas.“

Draudikas taip pat nurodė, kad „Dotnuvos meteorologijos stotyje 2022 m. gegužės-liepos mėn. didžiausi užfiksuoti vėjo greičiai buvo: 2022-05-31 – 13,5 m/s, 2022-07-12 – 14,5 m/s. Tuo pačiu laikotarpiu didžiausi užfiksuoti kritulių kiekiai buvo: 2022-05-30 – 24,6 mm, 2022-06-01 – 23,1 mm, 2022-06-10 – 28,9 mm, 2022-06-14 – 35,8 mm, 2022-06-20 – 38,5 mm, 2022-07-12 – 27,2 mm. Taigi beveik tris mėnesius iki Draudimo sutarties sudarymo (2022-07-24) ir pareiškėjos nurodytos įvykio dienos (2022-07-28) Dotnuvos meteorologijos stotyje ne kartą buvo fiksuotas tiek didesnis vėjo greitis, tiek ir didesnis iškritusių kritulių kiekis nei per laikotarpį nuo Draudimo sutarties sudarymo ir pareiškėjos nurodytos įvykio dienos, kas, atsižvelgiant į kitas nustatytas aplinkybes, leidžia spręsti, kad pareiškėjos buto lubų ir kamino apdailos apliejimų būta dar iki Draudimo sutarties sudarymo.“

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad jo sprendimas atsisakyti dėl įvykio pareiškėjai mokėti draudimo išmoką yra pagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti pareiškėjai mokėti jos reikalaujamą 430 Eur draudimo išmoką pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) *Draudimo sutartyje įtvirtintas draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąlygas ir 2) draudiko sprendimo, kad įvykio požymiai neatitinka „draudimo nuo kritulių vandens prasiskverbimo“ draudžiamąjo įvykio sąlygų, pagrįstumą.*

1. Dėl Draudimo sutartyje įtvirtintų draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąlygų

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo

sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartis sudaroma standartinių sutarties sąlygų – draudiko parengtų draudimo rūšies taisyklių – pagrindu prisijungimo būdu (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 2 straipsnio 28 dalis). Draudimo rūšies taisyklėse turi būti nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai (Draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktai).

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko priimtą draudimo rizikos laipsnį¹.

Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimties, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjį įvykių atveju².

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjį įvykių požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką³.

Draudimo liudijime nurodyta, kad Draudimo sutarčiai yra taikomos Būsto draudimo taisyklės Nr. TBD-20191 (galioja nuo 2019 m. sausio 1 d.) (toliau – Taisyklės) ir Bendrosios draudimo sąlygos Nr. TG-20211 (galioja nuo 2021 m. spalio 1 d.) (toliau – Bendrosios draudimo sąlygos). Draudimo liudijime yra pateikta tiesioginė nuoroda į šiuos draudimo dokumentus.

Pažymėtina, kad pareiškėja neginčijo supažindinimo su Taisyklėmis ir Bendrosiomis draudimo sąlygomis ir šių Draudimo sutarties sąlygų privalomumo pareiškėjai aplinkybių.

Draudimo sutarties dalimi esančiose Bendrosiose draudimo sąlygose draudžiamasis įvykis yra apibrėžimas kaip draudimo teritorijoje draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu staiga ir netikėtai atsitikęs draudimo rūšies taisyklėse nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas išmoka draudimo išmoką.

Pareiškėja teigė, kad žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu (t. y. iš karto po Draudimo sutarties sudarymo) buvusio stipraus lietaus (liūties) poveikio. Atsižvelgiant į šias pareiškėjos nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Taisyklių 17 punkte liūtis apibrėžiama kaip smarkus lietus, kai per 6 val. ir trumpesnį laiką iškrinta 14 mm ir daugiau kritulių.

Taisyklių 23 punkte nustatytos draudimo išmokos mokėjimo dėl Taisyklių 17 punkte įvykusio draudžiamąjį įvykių išimties (t. y. nedraudžiamąjį įvykių) sąlygos. Minėtame Taisyklių punkte nustatyta, kad kritulių (pvz., liūties, tirpstančio sniego ir kt.) vandens prasiskverbimas į pastato vidų iš lauko per išorines konstrukcijas (pvz., stogą, sienas, pamatus, balkonus, langus, duris, vartus, kanalizacijos ar ventiliacijos angas ir kt.), kai vienareikšmiškai negalima nustatyti, jog šios konstrukcijos buvo sugadintos dėl draudžiamąjį įvykių (t. y. vizualiai stogo danga nenuplėšta, siena neišgriauta, pamatai neįgriauti, durys neišverstos, kanalizacijos vamzdinai nesulaužyti ir kt.), yra pripažįstamas nedraudžiamąjį įvykių.

Taisyklių 23 punkte taip pat nustatyta, kad dėl į pastato vidų prasiskverbusių kritulių vandens padaryti nuostoliai gali būti atlyginami apsidraudus „If super namai“ pagal draudimo nuo kritulių vandens prasiskverbimo riziką.

Aiškinant Taisyklių 23 punkte įtvirtintas sąlygas kartu su Bendrosiose draudimo sąlygose įtvirtinta draudžiamąjį įvykių samprata, darytina išvada, kad draudimo laikotarpiu kritulių staigus ir netikėtas prasiskverbimas į apdraustas patalpas per nesandarias išorines statinio konstrukcijas yra pripažįstamas nedraudžiamąjį įvykių, išskyrus atvejus, kai minėti konstrukcijų nesandarumai atsirado dėl draudžiamąjį įvykių ar draudėjas yra apsidraudęs draudimo variantu „If super namai“.

Draudimo variantui „If super namai“ taikomas Taisyklių 47 punktas nustato, kad, pagal „draudimo nuo kritulių vandens prasiskverbimo“ sąlygas, draudžiamąjį įvykių yra laikomas kritulių (pvz., liūties, tirpstančio sniego ir kt.) vandens prasiskverbimas į pastato vidų iš lauko per stogą, išorines pastato sienas, balkonus, langus, duris, vartus, kanalizacijos ar ventiliacijos

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007;

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009;

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

angas, taip pat nustatyta, kad pagal minėtas sąlygas draudikas įsipareigojo „nuostolius atlyginti iki 3 000 EUR sumos, tačiau tik 1 kartą per 10 metų“.

Taisyklių 47 punkte įtvirtintą sąlygą sistemaiškai aiškinant su Bendrosiose draudimo sąlygose draudžiamąjį įvykių sampratą apibrėžiančiomis sąlygomis ir Taisyklių 23 punkto sąlygomis, darytina išvada, kad, pagal „draudimo nuo kritulių vandens prasiskverbimo“ sąlygas, draudžiamuoju įvykiu yra pripažįstamas staiga ir netikėtai draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu vieną kartą per 10 metų kritulių į apdraustas patalpas per išorines pastato konstrukcijas prasiskverbimas (nesvarbu, ar išorinių pastato konstrukcijų nesandarumus lėmė staigus ir netikėtas įvykis).

Be prie kiekvieno Draudimo sutartimi apdrausto draudžiamąjį įvykių sąlygų aprašymo įtvirtintų draudimo išmokos mokėjimo išimčių, Taisyklėse yra nustatyti ir bendri nedraudžiamieji įvykiai. Taisyklių 72 punkte nustatyta, kad bendri nedraudžiamieji įvykiai yra taikytini nepriklausomai nuo draudėjo pasirinkto draudimo varianto.

Taisyklių 75 punkte nustatyta, kad draudikas nedraudžia nuo natūralaus nusidėvėjimo (pvz., techninių savybių praradimo ir kt.) arba neišvengiamų natūralių procesų (pvz., drėgmės, korozijos, kalkių, puvimo, mikroorganizmų, grybelio, garavimo, struktūros, spalvos ar kvapo pasikeitimo ir kt.). Remiantis nurodytomis bendrų nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis, draudikas draudimo sutartimi nepriima draudimo rizikos dėl ilgalaikio ir tęstinio pobūdžio žalos padarymo (įskaitant tęstinį drėgmės poveikį apdraustam turtui), kuris neatitinka staigaus ir netikėto įvykių kriterijų.

Jeigu kritulių į apdraustą statinį prasiskverbimas per nesandarias išorines pastato konstrukcijas yra tęstinio pobūdžio (t. y. ji nėra staigus ir netikėtas), taip pat jeigu jis įvyko dar prieš sudarant draudimo sutartį, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos pagal „draudimo nuo kritulių vandens prasiskverbimo“ sąlygas dėl kritulių poveikio apdraustam turtui padarytos žalos.

2. Dėl draudiko sprendimo, kad įvykių požymiai neatitinka „draudimo nuo kritulių vandens prasiskverbimo“ draudžiamąjį įvykių sąlygų, pagrindimo

Draudikas nurodė, kad įvykių požymiai neatitinka Draudimo sutartyje įtvirtinto draudžiamąjį įvykių (t. y. draudimo laikotarpiu įvykusio staigaus ir netikėto įvykių) sąlygų. Be to, draudiko vertinimu, žalos atsiradimas yra sietinas su Taisyklių 75 punkte įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų taikymu.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad kasacinis teismas, formuodamas draudėjo teisės į mokėtiną draudimo išmoką ir jai įgyvendinti reikšmingų aplinkybių įrodinėjimo aiškinimo ir taikymo praktiką, atkreipė dėmesį į Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 ir 3 dalis, nustatančias, kad draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamąjį įvykių faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas. Draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo; atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos.

Remdamasis draudimo sutartinių santykių teisiniu reglamentavimu (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1–3 dalių nuostatomis), Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo, kad minėtos Draudimo įstatymo nuostatos įtvirtina draudiko pareigą, pasinaudojant jam suteiktomis teisėmis, nustatyti draudžiamąjį įvykį ar jo nebuvimą, kitas draudimo išmokai mokėti reikšmingas aplinkybes, o kitiems draudimo santykių dalyviams nustato pareigą pateikti draudikui visus turimus draudimo sutartyje nurodytus ir draudiko reikalaujamus dokumentus bei informaciją. Dėl to, kilus šalių ginčui dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, lėmusių draudiko atsisakymą mokėti draudimo išmoką, draudikas turi pareigą pateikti įstatymo įpareigotus surinkti duomenis, pagrindžiančius jo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, o kiti draudimo santykių dalyviai, juos ginčydami, privalo pateikti jų argumentus ir nurodomas aplinkybes patvirtinančius įrodymus (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 12, 178 straipsniai)⁴.

Taisyklių 39 punkte nustatyta, kad draudimo sutarties šalys turi teisę samdyti ekspertus ir remtis jų išvadomis, siekdamas nustatyti įvykių priežastis ir nuostolio dydį. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas Taisyklių 39 punkto pagrindu kreipėsi dėl Vertinimo

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-117-686/20170;

atlikimo, siekdamas pagrįsti į draudimo apsaugą nepatenkančias žalos apdraustam turtui atsiradimo priežastis.

Vertinime nurodyta, kad „apžiūros metu fiksuota, kad objektas yra antrame, viršutiniame daugiabučio namo aukšte. Virš buto yra neeksploatuojama palėpė ir stogo konstrukcija. Patalpoje, plane pažymėtoje 4-6, ties kaminiu, fiksuotas ilgalaikės drėgmės poveikis 0,5 m² lubų ir kamino apdailos plote: geltonos spalvos dėmės, tinko sueižėjimas, dažų atsisluoksniavimas.“

Vertinime pabrėžiama: „sugadinimų koncentracija yra ribotame plote: ant lubų, 0,2m² plote, ir ant kamino apdailos, 0,3 m² plote. Kitose lubų ir kamino apdailos vietose yra smulkių defektų, tačiau minima/ koncentruota defektų vieta yra tik ties kamino viršutine dalimi. Toks defektų pobūdis indikuoja apie silpną, tačiau ilgalaikį drėkinimą.“

Vertintojo parengtose išvadose taip pat nurodyta: „sugadinto tinko būklė – labai stipri erozija / išminkštėjimas / atsisluoksniavimas nuo pagrindo pagrindžia ilgalaikį drėkinimą. Vienkartinis užliejimas taip intensyviai paveikti tinko negali. Sugadinimų koncentracija yra ribotame plote, viršutinėje kamino apdailos dalyje. Versija, kad intensyvius sugadinimus padarė vienas įvykis, yra atmetama kaip nepagrįsta, kadangi jei būtų vienas / intensyvus vandens prabėgimas, tai dažai ir tinkas būtų tiesiog nuplauti. Šiuo atveju dažai / glaistas ir tinkas yra vietoje, tačiau išminkštėję, užteršti, atsisluoksniavę. Tokius sugadinimus padaro ilgalaikis, daugkartinis drėkinimas, kuris turėjo vykti daugiau nei 2-3 mėnesius. Stiprus užliejimas būtų padaręs žalą kamino apdailai iki pat kamino apatinės dalies. Šiuo atveju, intensyvūs sugadinimai baigiasi 20 – 25 cm nuo lubų paviršiaus. Tai patvirtina, kad užliejimai buvo silpni. O labai stiprus, koncentruotos vietos sugadinimas indikuoja, kad užliejimai buvo daugkartiniai, ir truko ilgą laiką. Analogiški tinko defektai formuojasi nuo 2-3 mėnesių ir ilgesniu periodu.“

Vertinime taip pat nurodyta: „ties užliejimų zona esantis kaminas yra aptaisytas skarda. Stogo danga iš asbestinio šiferio yra su ženklus fizinio nusidėvėjimo požymiais: lapai išsikraipę, ties kaminiu esantis lapas pasmukęs, susiformavęs plyšys. Tokios būklės danga negali užtikrinti sandarumo, todėl lietus patenka į palėpę, sunkiasi per perdanga į žemiau esančias patalpas. Minimi dangos defektai sukelti natūralaus fizinio nusidėvėjimo, danga nėra pažeista koncentruoto poveikio/ smūgio, ir/ ar kito išorinio poveikio.“

Apibendrinant ekspertinio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, Vertinime daroma išvada, kad „objekto lubų ir kamino apdailos sugadinimai padaryti dėl ilgalaikio, trukusio ilgiau nei 2-3 mėnesiai, daugkartinio drėkinimo. Drėkinimas sukeltas nesandarios, fiziškai nusidėvėjusios stogo šiferio dangos.“

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs. Taip pat, jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą⁵.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad Vertinimas buvo parengtas, atlikus išorinių statinio konstrukcijų ir vidaus apdailos sugadinimų apžiūrą, siekiant nustatyti kritulių patekimo į apdraustas patalpas priežastis ir apdrausto turto sugadinimų pobūdį. Vertinime pateikti duomenys ir suformuotos išvados neprieštarauja kitiems žalos byloje pateiktiems įrodymams.

Svarbu pažymėti, kad pareiškėja draudikui ir Lietuvos bankui pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad pastato, kuriame yra apdraustas butas, išorinės konstrukcijos yra nesandarios, ir pateikė duomenis apie keletą dienų vykusį kritulių drėgmės skverbimąsi į apdraustas patalpas.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė meteorologinius duomenis apie iki Draudimo sutarties sudarymo buvusias (artimiausios draudimo vietai meteorologinės stoties užfiksuotas) gamtos sąlygas. Minėti duomenys iš esmės patvirtina Vertinime nurodytas išvadas dėl iki Draudimo sutarties sudarymo buvusio ilgalaikio kritulių (drėgmės) poveikio statiniui, kuriame yra

⁵ 6 Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

apdraustas butas, ir poveikio apdraustam turtui (drėgmei patekus per nesandarias išorines statinio konstrukcijas) aplinkybes.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, darytina išvada, kad Vertinimo išvados neprieštarauja kitiems Įvykio administravimo metu surinktiems įrodymams. Be to, kaip minėta, Vertinimo išvados buvo pagrįstos statinio išorinių konstrukcijų ir apdrausto turto vidaus apdailos apžiūros duomenų pagrindu parengtais išsamiais paaiškinimais apie apdrausto turto sugadinimų pobūdį ir jų priežastis (t. y. Vertinimo duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs).

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad draudiko sprendimas Įvykiui netaikyti draudžiamąjį įvykių (t. y. draudimo laikotarpiu įvykusio staigaus ir netikėto įvykių) sąlygų ir Įvykių pripažinti nedraudžiamuoju yra pagrįstas objektyviais įrodymais, patvirtinančiais tęstinio pobūdžio ilgalaikį drėgmės poveikį apdraustam turtui. Pareiškėja, ginčydama draudiko sprendimą, nepateikė jokių įrodymų, kurie galėtų patvirtinti, kad Įvykiui negali būti taikomos Taisyklėse įtvirtintos nedraudžiamąjį įvykių sąlygos.

Atsižvelgiant į tai, draudiko sprendimas Įvykiui nepripažinti draudžiamuoju ir atsisakyti pareiškėjai mokėti jos reikalaujamą 430 Eur draudimo išmoką yra pagrįstas, o pareiškėjos reikalavimas dėl draudimo išmokos mokėjimo yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis